

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МОСІЄВИЧ ОЛЕНА ОЛЕГІВНА

УДК 336.142.3

**ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ
В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ**

Спеціальність 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

**АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук**

Київ – 2020

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Семіколенова Світлана Вікторівна,
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
доцент кафедри фінансів

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Кужелєв Михайло Олександрович,
Університет державної фіскальної
служби України,
директор Навчально-наукового інституту
фінансів, банківської справи

кандидат економічних наук
Дибко Наталія Миколаївна,
Міністерство фінансів України,
головний спеціаліст відділу співробітництва
з Міжнародним валютним фондом
Управління міжнародного співробітництва

Захист відбудеться 23 жовтня 2020 року о 14 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.055.03 у Київському національному торговельно-економічному університеті за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 21, корпус Д, ауд. Д-221.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Київського національного торговельно-економічного університету за адресою: 02156, м. Київ, вул. Кіото, 19.

Автореферат розісланий 21 вересня 2020 року.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Г. В. Кучер

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах економічних перетворень результативність системи венчурного фінансування є ваговою передумовою прискорення темпів економічного зростання, переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки та підвищення її конкурентоспроможності. Важливим є розвиток інструментарію венчурного фінансування, оптимізація інноваційної інфраструктури та створення інституційних умов для забезпечення дієвого функціонування венчурних фондів. Визначення дієвих напрямів венчурного фінансування та створення сприятливих умов для залучення інвестицій забезпечить розвиток високотехнологічного виробництва, сприятиме наданню якісних та доступних публічних послуг громадянам. Здійснення обґрунтованої оцінки інвестиційної привабливості проєктів сприятиме реалізації дієвої інноваційної політики у сфері венчурного капіталу.

Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері венчурного фінансування можна назвати праці: Ш. Бланкарта, Дж. Б'юкенена, А. Вагнера, М. Вілліса, П. Гомперса, В. Горнелла, Р. Дорнбуша, С. Каплана, Дж. М. Кейнса, П. Кругмана, Дж. Лернера, Р. Масгрейва, Г. Мейера, В. Парето, А. Пігу, К. Рау, Д. Рікардо, В. Салмена, П. Самуельсона, А. Сміта, М. Соренсена, Дж. Стігліца, П. Стромберга, В. Танзі, С. Фішера, Е. Хансена, Т. Хеллманна, Дж. Хікса.

Питанням венчурного фінансування у системі фінансово-економічного регулювання присвячені наукові праці вітчизняних вчених: О. Барановського, О. Вовчак, С. Волосович, О. Гаманкової, Ж. Гарбар, Н. Дибко, І. Запатріної, М. Кужелева, І. Лук'яненко, Л. Лисяк, І. Лютого, А. Мазаракі, В. Міщенко, С. Науменкової, І. Рекуненко, С. Семіколенової, Л. Сідельникової, В. Федосова, І. Чугунова, В. Шелудько, І. Школьник, Н. Шульги, С. Юрія та інших.

Разом з тим, важливим є перетворення венчурного фінансування у ефективний інструмент стимулювання інноваційних процесів, створення інституційних умов для розвитку системи венчурного фінансування інноваційної діяльності, удосконалення інфраструктури венчурної діяльності та структури венчурного капіталу. Активізація інноваційної діяльності потребує дієвого використання інвестиційного потенціалу країни, розвиток системи державної фінансової підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності. Вагомим є визначення напрямів розвитку системи венчурного фінансування враховуючи провідний досвід країн з розвинутою та трансформаційною економікою; взаємоузгодження цілей органів державного управління спрямованих на розвиток та впровадження нових технологій з цілями інвесторів, зацікавлених в ефективності інвестування. З метою оптимізації джерел фінансування венчурної діяльності потребують подальшого розвитку відповідний фінансово-бюджетний інструментарій та інститути. Зазначене свідчить про актуальність

дисертаційної роботи та обумовило визначення її мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Національного університету «Києво-Могилянська академія»: «Теоретико-методологічне забезпечення та розробка сучасного математичного інструментарію формування взаємоузгодженої фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах макроекономічної нестабільності» (номер державної реєстрації 0114U001671), Київського національного торговельно-економічного університету «Фінансова стратегія суспільного розвитку» (номер державної реєстрації 0118U000047), автором надано відповідні матеріали та пропозиції щодо розвитку системи венчурного інвестування в умовах економічних перетворень.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розкриття теоретичних засад та удосконалення методологічних положень венчурного фінансування в умовах економічних перетворень.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- розкрити сутність венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів;
- удосконалити інституційні засади венчурного фінансування інноваційних проєктів;
- узагальнити та систематизувати досвід розвитку системи венчурного фінансування у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою;
- удосконалити положення щодо особливостей становлення та розвитку системи венчурного фінансування;
- розвинути підходи щодо пріоритетних напрямів фінансової політики стосовно розбудови національної інноваційної системи;
- удосконалити основні засади формування венчурних фондів фінансування інноваційних проєктів;
- розвинути положення щодо підвищення ефективності механізмів венчурного фінансування.

Об'єктом дослідження є система венчурного фінансування як інструмент стимулювання інноваційних процесів.

Предметом дослідження є теоретичні засади та механізми венчурного фінансування в умовах економічних перетворень.

Методи дослідження. У роботі застосовано сукупність методів і підходів, що дозволило реалізувати концептуальну єдність дослідження. Системний та структурний методи використано при розкритті сутності венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів. За допомогою порівняльного та факторного методів узагальнено та систематизовано досвід розвитку системи венчурного фінансування у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою. Методи наукового

абстрагування, синтезу застосовано при визначенні пріоритетних напрямів фінансової політики стосовно розбудови національної інноваційної системи.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань венчурного фінансування, статистичні та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Української Асоціації венчурного капіталу та прямих інвестицій, відповідні монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:
вперше:

- розкрито сутність венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів, що ґрунтується на інтеграції фінансових інститутів в процесі створення та освоєння інновацій, сукупності методів та інструментів мобілізації фінансових ресурсів в інноваційний сегмент економіки, що забезпечить прискорення темпів економічного зростання, переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки та підвищення її конкурентоспроможності та надасть можливість для посилення впливу державного регулювання на соціально-економічний розвиток країни, стимулювання процесів суспільного відтворення;

удосконалено:

- інституційні засади венчурного фінансування інноваційних проєктів як динамічної, адаптованої системи до стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни, що дозволить посилити дієвість фінансово-економічного регулювання інноваційної діяльності на основі взаємоузгодження дій учасників процесу венчурного фінансування, оптимальних співвідношень складових моделі венчурного фінансування, у тому числі низки обмежень та вимог, що визначають інноваційно-інвестиційну складову економіки, сприяючи інституційному розвитку економічного середовища;

- положення щодо особливостей становлення та розвитку системи венчурного фінансування, що сприятиме ефективності регуляторного механізму фінансової політики у сфері здійснення венчурного фінансування інноваційних проєктів, створення та забезпечення функціонування венчурних фондів;

- основні засади формування венчурних фондів фінансування інноваційних проєктів, виходячи з оцінки впливу екзогенних та ендогенних факторів на інвестиційний потенціал та особливості розвитку інвестиційного середовища;

дістало подальшого розвитку:

- узагальнення та систематизація досвіду розвитку системи венчурного фінансування у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити якісний рівень управління

державними та корпоративними фінансами в умовах економічних перетворень;

– підходи щодо пріоритетних напрямів фінансової політики стосовно розбудови національної інноваційної системи, розвитку венчурного фінансування, що надасть можливість стимулювання науково-технічного прогресу та прискорення темпів економічного зростання;

– положення щодо підвищення ефективності механізмів венчурного фінансування з метою задоволення суспільних потреб та досягнення стратегічних соціально-економічних цілей розвитку країни.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи, що розкривають сутність венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів мають практичне значення у процесі розвитку інноваційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки та прискорення темпів економічного зростання.

Основні висновки та результати дисертаційного дослідження використано Академією публічно-приватного партнерства в роботі з проведення аналізу інвестиційного клімату України та умов для залучення інновацій містами в рамках реалізації їх стратегій сталого розвитку (довідка від 15.01.2020 р. № 98), Українською асоціацією венчурного та приватного капіталу в частині визначення факторів, що спонукають до інвестування, найбільше впливають на успіх венчурних проектів (довідка від 20.01.2020 р. № 1/20012020).

Положення дисертаційної роботи використано у навчальному процесі Національного університету «Києво-Могилянська академія» при викладанні дисциплін «Фінанси», «Інвестиції», «Інвестиційний менеджмент», «Фінансовий менеджмент», «Фінанси II (Фінансовий ринок)», «Ринок фінансових послуг (довідка від 14.01.2020 р. №35).

Особистий внесок здобувача полягає у розкритті сутності венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів. Наукові результати та висновки, які виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методологічні положення, результати дисертаційного дослідження доповідалися на науково-практичних конференціях: «Сучасні тенденції в економіці та управлінні: новий погляд» (м. Донецьк, 2013 р.); «Глобальні проблеми та світовий економічний розвиток» (м. Львів, 2013 р.); «Фінансово-економічний та суспільний світовий розвиток: сучасні тренди і перспективи» (м. Київ, 2017 р.); «Nowoczesna edukacja: filozofia, innowacja, doświadczenie» (Lodz, Poland, 2018 р.); «Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку та права в Україні та світі» (м. Полтава, 2019 р.); «Nastolem modern vedy – 2019» (Praha, Czech Republic, 2019 р.); «Научният потенциал на света – 2019» (м. Софія, Болгарія, 2019 р.); «Scientific horizons – 2019» (Sheffield, United Kingdom, 2019 р.); «Фінансова

політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2020 р.); «Науковий прогрес на рубежі тисячоліть – 2020» (м. Прага, Чехія, 2020 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертації опубліковано у 17 наукових працях, у тому числі 6 статтях у наукових фахових виданнях загальним обсягом 5,3 друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Дисертаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 246 сторінок, основний зміст роботи викладено на 188 сторінках. Дисертація містить 11 таблиць, 74 рисунки, 21 додаток, список використаних джерел включає 248 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі дисертаційної роботи розкрито актуальність теми дослідження, сформульовано його мету та завдання, визначено об'єкт та предмет, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів дослідження.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади венчурного фінансування» розкрито сутність венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів; визначено інституційні засади венчурного фінансування, узагальнено та систематизовано досвід розвитку системи венчурного фінансування у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою.

Динамічні економічні перетворення потребують застосування виваженого підходу до визначення ефективних методів відтворення й розвитку науково-технічного потенціалу країни, впровадження інноваційних технологій. Необхідним є розвиток сучасного інструментарію фінансування інноваційних проєктів, що сприятиме результативності економічних перетворень та надасть можливість для повноцінного використання інвестиційного потенціалу країни. Вагомим завданням інноваційної політики є реалізація системи заходів у сфері розвитку людського потенціалу. Доцільним є адаптивне удосконалення інституційних засад венчурного фінансування у системі фінансово-економічного регулювання, що передбачає підвищення ступеню впливу органів державного управління на інноваційну діяльність.

Венчурне інвестування є вагомим інструментом стимулювання інноваційних процесів, який надає можливість для мобілізації та забезпечення необхідного рівня якості та доступності фінансових ресурсів, необхідних для розвитку інновацій та підвищення конкурентоспроможності економіки; інструментом регулювання інноваційної діяльності, здатним взаємоузгодити фінансові потреби технологічних компаній на початковому етапі розвитку з вимогами, що пред'являються інституційними та стратегічними інвесторами; інструментом залучення капіталу в інноваційний сегмент економіки; ефективною системою відбору найбільш якісних інноваційних проєктів;

інструментом стимулювання процесів суспільного відтворення, активізації науково-технічної та інноваційної діяльності на основі поєднання інвестиційних ризиків з відповідним рівнем доходу.

Система венчурного фінансування потребує подальшого розвитку, що зумовлює необхідність посилення державного регулювання інноваційної діяльності, розширення завдань та повноважень відповідних органів державного управління у даній сфері. Поряд з цим, ступінь впливу органів державного управління на розвиток національної інноваційної системи залежить від рівня розвитку інноваційної інфраструктури та моделі інноваційного розвитку економіки.

Посилення інституційної спроможності системи венчурного фінансування передбачає здійснення цілеспрямованих та узгоджених дій органів державного управління, інститутів інноваційного розвитку та учасників ринку венчурного капіталу. Координація діяльності суб'єктів венчурної діяльності сприятиме забезпеченню стабільності джерел фінансового забезпечення інноваційної діяльності, прискореній комерціалізації інтелектуальної власності, нарощуванню виробництва конкурентоспроможної високотехнологічної продукції та дієвому використанню науково-технічного потенціалу.

В умовах економічних перетворень вагомим завданням є розробка дієвих підходів щодо розвитку інноваційного середовища під впливом динамічних змін, що відбуваються в науково-технічній сфері, в структурі і характері промислового виробництва. Розвиток системи венчурного фінансування передбачає підвищення дієвості інституту інновацій, розбудову інституційного середовища державного регулювання венчурної інноваційної діяльності. Важливим є посилення інвестиційної складової бюджетів усіх рівнів шляхом підвищення частки капітальних видатків у загальній структурі, розробка механізмів спрямованих на підвищення інноваційної активності суб'єктів господарювання, розвиток людського капіталу в напрямі модернізації технологічних процесів та виведення на ринок конкурентоспроможних технологій, здійснення якісних змін основних складових інноваційної системи, удосконалення фінансової інфраструктури інновацій, що сприятиме ефективній комерціалізації наукових розробок, залучення інвестицій у високотехнологічні сектори економіки.

Розвиток вітчизняного ринку венчурного капіталу обумовлює необхідність поглиблення дослідження зарубіжного досвіду у даній сфері, що надасть можливість реагувати на вплив зовнішньоекономічної кон'юнктури, створюючи відповідні передумови для дієвої реалізації інноваційної політики. Зарубіжний досвід доводить, що при певних особливостях і відмінностях в розвитку інноваційного середовища в країнах з розвинутою та трансформаційною економікою відбувається формування нових технологічних ринків і ринкових сегментів під впливом загострення глобальної конкуренції щодо залучення інвестиційних ресурсів, які визначають рівень розвитку національних інноваційних систем,

посилення залежності від глобальної кон'юнктури зумовленої значним ступенем інтеграції. В процесі розвитку системи венчурного фінансування кожна країна вирішує завдання оптимізації джерел фінансової підтримки інноваційної діяльності, адаптації принципів державної інноваційної політики виходячи із соціально-економічних умов розвитку національної економіки. З метою розвитку фінансування інноваційних підприємств, нового промислового виробництва розробляється значний спектр програм фінансування венчурного капіталу та створюються Національні асоціації венчурного капіталу метою яких є сприяння розвитку венчурного інвестування; налагодження співпраці з установами і асоціаціями на національному та міжнародному рівнях; удосконалення системи оподаткування для розвитку венчурного капіталу; сприяння пошуку та доступу до венчурного капіталу для тих, хто його потребує; здійснення моніторингу ринку венчурного капіталу.

Світовий досвід застосування інструментарію венчурного фінансування доводить, що його розвиток доцільно здійснювати із врахуванням особливостей розвитку складових інноваційного середовища. Методологія оцінки рентабельності інвестиції в інноваційні проєкти потребує удосконалення та адаптованості до відповідних змін у інноваційно-інвестиційній сфері під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів на економічне середовище. Моделювання ефективності інноваційних проєктів, їх вартості надає можливість розробки дієвих підходів до управління інноваційними ризиками. В умовах економічних перетворень удосконалення інструментарію управління системою венчурного фінансування передбачає обґрунтування якісних критеріїв оцінки інноваційних проєктів та створення умов для зменшення ризиків у даній сфері. Удосконалення системи венчурного фінансування сприятиме підвищенню ефективності та результативності використання фінансових ресурсів, що є передумовою для забезпечення макроекономічної стабільності.

Другий розділ «Становлення та розвиток системи венчурного фінансування в Україні» присвячений розкриттю особливостей становлення та розвитку системи венчурного фінансування в Україні як самостійній державі, визначенню основних засад формування венчурних фондів фінансування інноваційних проєктів.

З метою реалізації ефективної політики у сфері венчурного фінансування інноваційної діяльності, необхідно враховувати досвід становлення та розвитку системи венчурного фінансування у попередні періоди. За роки становлення України як самостійної держави сформовані принципи та відповідний інструментарій функціонування ринку венчурного капіталу. Проте, він не дає на необхідному рівні можливості для стимулювання розвитку інноваційних секторів економіки, дієвої реалізації напрямів державної інноваційної політики, забезпечення якісного зростання і конкурентоспроможності вітчизняної економіки з концентрацією ресурсів на формуванні її високотехнологічних секторів.

Досвід розвитку системи венчурного фінансування в Україні свідчить про необхідність забезпечення стабільності інституційного середовища у даній сфері.

Комплексний аналіз та оцінка ефективності вітчизняної інноваційної системи, рівня розвитку ринку венчурного капіталу свідчить про формування і реалізацію значної кількості програм, які охоплюють різні аспекти інноваційного розвитку. При цьому, проблеми в фінансово-банківській сфері, що супроводжуються кризою ліквідності та зниженням рівня довіри до вітчизняної інноваційної системи зумовлюють формування ряду негативних тенденцій в розвитку галузі венчурного інвестування.

Витрати на інновації в середньому за 2010–2019 роки становлять 12,37 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 11,29 млрд грн, за 2013–2015 роки – 10,36 млрд грн, за 2016–2019 роки – 14,69 млрд грн. Частка витрат на інновації у валовому внутрішньому продукті за 2010–2019 роки становить 0,65 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 0,89 відсотка, за 2013–2015 роки – 0,61 відсотка, за 2016–2019 роки – 0,50 відсотка.

Таблиця 1

Основні показники інноваційного розвитку промисловості України

	Витрати на інновації, млрд грн	Частка витрат на інновації у ВВП, %	Частка інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості	Кількість впроваджених у виробництво нових технологічних процесів	Кількість венчурних угод	Кількість впроваджених видів інноваційної продукції
2010	8,05	0,75	13,77	2043	14	2408
2011	14,33	1,10	16,23	2510	29	3238
2012	11,48	0,82	17,41	2188	58	3403
2010–2012	11,29	0,89	15,80	2247	34	3016
2013	9,56	0,65	16,83	1576	71	3138
2014	7,70	0,48	16,07	1743	86	3661
2015	13,81	0,69	17,29	1217	66	3136
2013–2015	10,36	0,61	16,73	1512	74	3312
2016	23,23	0,97	18,86	3489	87	4139
2017	9,12	0,31	16,15	1831	89	2387
2018	12,18	0,34	16,42	2002	115	3843
2019	14,22	0,36	15,80	2318	111	2148
2016–2019	14,69	0,50	16,81	2410	101	3129

Витрати на виконання наукових досліджень і розробок в середньому за 2010–2019 роки становлять 11,57 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 8,68 млрд грн., за 2013–2015 роки – 10,25 млрд грн, за 2016–2019 роки – 14,73 млрд грн. Витрати на фундаментальні наукові дослідження в середньому за 2010–2019 роки становлять 2,72 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 2,33 млрд грн, за 2013–2015 роки – 2,54 млрд грн, за 2016–2019 роки – 3,16 млрд грн. Витрати на прикладні наукові дослідження в середньому за 2010–2019 роки становлять 2,43 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 1,81 млрд грн, за 2013–2015 роки – 1,97 млрд грн, за 2016–2019 роки – 3,23 млрд грн. Витрати на науково-технічні розробки в середньому за 2010–2019 роки становлять 6,42 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 4,54 млрд грн, за 2013–2015 роки – 5,74 млрд грн, за 2016–2019 роки – 8,34 млрд грн. Частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у валовому внутрішньому продукті за 2010–2019 роки становить 0,58 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 0,69 відсотка, за 2013–2015 роки – 0,62 відсотка, за 2016–2019 роки – 0,46 відсотка. Частка інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості за 2010–2019 роки становить 16,48 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 15,80 відсотка, за 2013–2015 роки – 16,73 відсотка, за 2016–2019 роки – 16,81 відсотка.

Частка активів венчурних інститутів спільного інвестування у валовому внутрішньому продукті за 2010–2019 роки становить 9,87 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 9,45 відсотка, за 2013–2015 роки – 11,87 відсотка, за 2016–2019 роки – 8,68 відсотка.

Активи венчурних інститутів спільного інвестування за 2010–2019 роки становлять 206,89 млрд грн, у тому числі за 2010–2012 роки – 119,93 млрд грн, за 2013–2015 роки – 198,87 млрд грн, за 2016–2019 роки – 278,08 млрд грн. Частка активів венчурних інститутів спільного інвестування за 2010–2019 роки становить 94,30 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 92,21 відсотка, за 2013–2015 роки – 94,55 відсотка, за 2016–2019 роки – 95,68 відсотка. Кількість закритих недиверсифікованих венчурних ІСІ (корпоративні інвестиційні фонди) за 2010–2019 роки становить – 218 (18,06 відсотка), у тому числі за 2010–2012 роки – 104 (8,95 відсотка), за 2013–2015 роки – 174 (14,64 відсотка), за 2016–2019 роки – 337 (27,46 відсотка). Кількість закритих недиверсифікованих венчурних ІСІ (пайові інвестиційні фонди) за 2010–2019 роки становить – 787 (66,40 відсотка), у тому числі за 2010–2012 роки – 785 (68,59 відсотка), за 2013–2015 роки – 837 (70,07 відсотка), за 2016–2019 роки – 750 (62,02 відсотка).

Таблиця 2

Активи та кількість венчурних інститутів спільного інвестування України

	Кількість компаній керування активами	Активи в управлінні, млрд грн	Венчурні інститути спільного інвестування		Кількість закритих недиверсифікованих венчурних інститутів спільного інвестування (корпоративні інвестиційні фонди)		Кількість закритих недиверсифікованих венчурних інститутів спільного інвестування (пайові інвестиційні фонди)	
			млрд грн	частка у загальній структурі активів управління, %	од.	частка у загальній кількості, %	од.	частка у загальній кількості, %
2010	339	105,9	97	91,60	72	6,59	755	69,08
2011	341	126,8	116,9	92,20	95	8,46	772	68,74
2012	353	157,2	145,9	92,82	144	11,80	829	67,95
2010–2012	344	129,97	119,93	92,21	104	8,95	785	68,59
2013	347	177,5	168,2	94,74	170	13,62	861	68,99
2014	336	214,9	202,9	94,40	160	13,49	846	71,33
2015	313	238,6	225,5	94,52	193	16,80	803	69,89
2013–2015	332	210,33	198,87	94,55	174	14,64	837	70,07
2016	295	232,7	222,1	95,48	237	20,90	765	67,46
2017	296	263,8	255,2	96,82	287	24,59	748	64,1
2018	296	313,3	296,6	94,65	363	29,51	742	60,33
2019	293	353,3	338,4	95,78	462	34,84	745	56,18
2016–2019	295	290,78	278,08	95,68	337	27,46	750	62,02

Рівень фінансування інноваційної діяльності в Україні є недостатнім для її стимулювання. Основним джерелом фінансування інноваційних витрат у розрізі всіх технологічних секторів та в цілому по промисловості залишаються власні кошти підприємств, частка яких серед джерел фінансування стабільно зростає, натомість, частка коштів державного та місцевих бюджетів зменшується. Найвагоміша частка інноваційних коштів підприємств спрямовується на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення. Найбільш інтенсивним у виробництві продукції та здійсненні інноваційної діяльності є високотехнологічний сектор, частка валової доданої вартості якого у випуску продукції та інноваційна активність зростає.

З метою розвитку інноваційної діяльності в Україні доцільним є розвиток інституцій та кластерів, забезпечення екологічної сталості та захисту прав інтелектуальної власності. Доцільним є подальше посилення системності у реалізації державної інноваційної політики. Розвиток системи венчурного фінансування в умовах економічних перетворень передбачає створення умов для покращення інвестиційного клімату, досягнення суспільного узгодження з питань перерозподілу державних фінансових ресурсів, напрямів розвитку інноваційного середовища та використання інноваційного потенціалу країни.

У третьому розділі «Напрями удосконалення механізмів венчурного фінансування в умовах економічних перетворень» розвинуто положення щодо механізмів венчурного фінансування, обґрунтуванні підходи щодо пріоритетних напрямів фінансової політики стосовно розбудови національної інноваційної системи шляхом розвитку венчурного фінансування.

Трансформаційні перетворення фінансової системи на даному етапі суспільного розвитку, актуалізують питання розробки нових підходів щодо регулювання відносин, пов'язаних із венчурним фінансуванням інноваційної діяльності, створення венчурних компаній та фондів. Дієвість системи венчурного фінансування відіграє вагомий роль в проведенні ефективної інноваційної політики, реалізації інноваційно-інвестиційних проектів.

Розвиток системи венчурного інвестування зумовлює здійснення цілеспрямованих, ефективних і узгоджених зусиль органів державного управління та інститутів інноваційного розвитку. З урахуванням необхідності забезпечення адекватності державних регулятивних заходів у сфері венчурного фінансування глобальним викликам вагомим завданням є розробка стратегії розвитку ринку венчурного капіталу, яка визначить цілі, пріоритети та інструменти державної політики щодо венчурної діяльності, шляхи подальшого вдосконалення механізмів венчурного фінансування та підтримки сектора комерціалізації передових розробок, перспективні напрями сегментації ринку венчурного капіталу, інтеграції зусиль суб'єктів венчурної діяльності, що сприятиме створенню належних умов для залучення інвестицій, розвитку людського потенціалу. Досягнення

завдань розвитку ринку венчурного капіталу, потребує взаємоузгодження дій суб'єктів інноваційної діяльності, забезпечення сталого відтворення венчурного капіталу, спрямованого на розвиток інноваційної системи. Підвищення ефективності механізмів венчурного фінансування вимагає врахування пріоритетів інноваційної політики та її взаємоузгодження зі стратегічними пріоритетами соціально-економічного розвитку країни.

Пріоритетними напрямками інноваційної політики у сфері венчурного інвестування є посилення ролі венчурної діяльності в збільшенні експорту інноваційної продукції; сприяння виходу вітчизняних інноваційних продуктів на глобальні високотехнологічні ринки; удосконалення інституційного середовища; створення умов для залучення міжнародного венчурного капіталу та розвитку високотехнологічних ринків; залучення на вітчизняний венчурний ринок інституціональних інвесторів; подальший розвиток сучасних форм здійснення колективних інвестицій; підвищення прозорості венчурної діяльності; подальша інтеграція галузі венчурного інвестування з іншими інструментами інвестиційного ринку; підвищення внутрішнього попиту корпорацій на інноваційні технології; забезпечення доступності інвестиційних інструментів, необхідних для розвитку галузі венчурного інвестування; забезпечення доступності інструментів, необхідних для збалансованого розвитку інфраструктури ринку венчурного інвестування; подальший розвиток професійних компетенцій учасників ринку венчурного капіталу

Оцінка внутрішніх та зовнішніх чинників, що визначають рівень розвитку інноваційного середовища дозволить удосконалити модель фінансування інновацій, впроваджувати відповідні механізми фінансування венчурної діяльності. Розвиток підходів до розвитку інструментарію венчурного фінансування має враховувати сукупність фінансово-економічних критеріїв, які дозволяють визначати ступінь досягнення запланованих цілей інноваційно-інвестиційних програм, що сприятиме посиленню якісного рівня державного регулювання соціально-економічних процесів.

Фінансовий інструментарій управління венчурною діяльністю в інноваційній сфері відіграє вагомий роль у процесі прискоренні темпів економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності економіки. Основу вибору фінансового інструментарію управління венчурною діяльністю в інноваційній сфері складає комплекс взаємопов'язаних завдань, які визначають напрями впровадження інноваційних продуктів та їх освоєння. Дієвість процесу формування та реалізації інноваційної політики залежить від ступеня ефективності оцінки інноваційних проєктів та врахування ризиків інноваційної діяльності при їх проєктуванні та інвестуванні, вибору найбільш дієвих фінансових інструментів. Система оцінки інноваційних проєктів суттєво впливає на створення відповідних умов для розвитку національної інноваційної системи.

Належний рівень обґрунтованості інноваційних проєктів надає можливість для визначення дієвих методів фінансування інноваційних розробок, їх комерціалізації. Вагомими передумовами забезпечення якісного рівня фінансового управління інноваційними проєктами є виваженість підходів щодо оцінки інноваційної інфраструктури з позиції внутрішніх фінансових можливостей щодо реалізації та зовнішніх щодо комерційної привабливості інновацій.

Таблиця 3

Позиції України за складовими інноваційного індексу Bloomberg

	2015	2016	2017	2018	2019
Загальний індекс, у тому числі:	33	41	42	46	53
Інтенсивність досліджень і розробок (витрати на НДДКР по відношенню до ВВП)	42	41	44	47	54
Впровадження високих технологій (частка інноваційних компаній в загальній кількості підприємств)	35	36	34	32	37
Концентрація дослідників (число науковців на 1 млн жителів)	41	45	44	46	46
Виробництво з доданою вартістю (додана вартість виробництва по відношенню до ВВП)	50	46	47	48	58
Патентна активність	20	28	27	27	35

Важливою умовою розвитку венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів є поєднання концептуальних та розробка нових підходів у даній сфері виходячи з врахування поточних умов розвитку інвестиційної сфери. Необхідним є забезпечення прозорості системи венчурного фінансування на всіх стадіях розвитку інноваційного проєкту. Вагомим завданням є зміцнення системи венчурного фінансування за рахунок зростання частки коштів державного та місцевих бюджетів, що зумовлює необхідність підвищення ролі органів державного управління та місцевого самоврядування у сфері бюджетного інвестування.

Дієвість фінансового інструментарію управління венчурною діяльністю в інноваційній сфері сприятиме належному фінансуванню інноваційних продуктів. Вагомим є підвищення результативності інноваційних проєктів, створення належних фінансових умов для підтримки процесу впровадження інновацій, посилення інвестиційного потенціалу країни, що сприятиме прискоренню темпів економічного зростання. Доцільним є удосконалення механізмів венчурного фінансування з врахуванням провідного світового досвіду.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження теоретико-методологічних засад венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів зроблені наступні висновки:

1. Венчурне фінансування інноваційної діяльності є вагомим інструментом стимулювання інноваційних процесів в країні на основі мобілізації фінансових ресурсів в інноваційний сегмент економіки, що сприяє оптимізації структури та підвищення якісного рівня виробництва, розвитку соціальної сфери. Важливим є запровадження дієвих механізмів венчурного інвестування, які становитимуть цілісну систему фінансово-економічних відносин, що сприятиме покращанню фінансування високотехнологічних галузей економіки. Основними передумовами забезпечення якісного рівня системи венчурного фінансування є дієвість підходів щодо її складових з врахуванням інституційного забезпечення розвитку інноваційного середовища, що надасть можливість для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

2. Система венчурного фінансування є динамічно-адаптаційною до внутрішніх та зовнішніх фінансово-економічних чинників. Підвищення рівня обґрунтованості венчурного фінансування, забезпечення послідовності та передбачуваності у процесі реалізації фінансової політики щодо розвитку ринку венчурного капіталу в сучасних умовах набувають особливої значущості. Розвиток вітчизняного ринку венчурного капіталу шляхом врахування провідного зарубіжного досвіду сприятиме оптимізації процесу венчурного інвестування. Вагомим є здійснення дієвих перетворень з метою забезпечення належного рівня державної фінансової підтримки високотехнологічних галузей економіки, що є важливою складовою процесу розбудови конкурентоздатної інноваційної економіки. Доцільним є удосконалення системи моніторингу та оцінки інвестиційної привабливості інноваційних проєктів за допомогою обґрунтування якісних і кількісних індикаторів, відповідного інструментарію з урахуванням особливостей розвитку країни та світових тенденцій.

3. Зарубіжний досвід розвитку системи венчурного фінансування доводить, що її удосконалення доцільно здійснювати із врахуванням сукупності фінансово-економічних та інституційних чинників, що створюють необхідні умови для розвитку інновацій. У процесі оптимізації джерел фінансування венчурної діяльності з врахуванням впливу екзогенних та ендогенних чинників на розвиток інноваційно-інвестиційного середовища кожна країна визначає напрями, впровадження інновацій з найбільшим рівнем ефективності з огляду на економічні можливості та інфраструктуру венчурної діяльності. Ефективність системи венчурного фінансування залежать від рівня розвитку фінансового інструментарію та інформаційних технологій у даній сфері. Подальший розвиток венчурного фінансування передбачає удосконалення моделі державної підтримки венчурної індустрії, дієвого використання механізмів державно-приватного партнерства

у даній сфері на основі: посилення взаємодії органів державного управління і суб'єктів господарювання та взаємоузгодження їх інтересів; створення умов для участі суб'єктів господарювання приватної форми власності у формуванні та реалізації державних інноваційних проєктів та програм; обґрунтованого розподілу ризиків інноваційної діяльності та відповідальності між відповідними суб'єктами; можливості отримання майнових прав на результати інтелектуальної діяльності.

4. Економічні перетворення характеризуються недостатнім рівнем впровадження інноваційних технологій, фінансування наукових розробок та інноваційної модернізації виробництва. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності залишаються власні кошти підприємств. Висока вартість залучення кредитних ресурсів, недостатній рівень державної підтримки розвитку інновацій та доступу до капіталу зумовлений низьким рівнем інвестиційної привабливості країни, недостатньою кількістю внутрішніх інвесторів не дає можливості для підвищення інвестиційного попиту з метою розбудови вітчизняної економіки. Основними передумовами розвитку ринку венчурного капіталу є виваженість підходів щодо його сегментів, структурування фондів венчурного капіталу, підвищення ролі органів державного управління в формуванні та забезпеченні ефективної діяльності венчурної індустрії.

5. Інституційний підхід щодо розвитку системи венчурного фінансування передбачає її розгляд як динамічного інституту, адаптованого до стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни з врахуванням кон'юнктури на внутрішніх та зовнішніх ринках венчурного капіталу. Важливим є оцінка інституційних умов розвитку системи венчурного фінансування за допомогою обґрунтування індикаторів ефективності управління фінансами у даній сфері та інвестиційної привабливості інноваційних проєктів, розвиток механізмів венчурного фінансування на основі удосконалення процесу прийняття та реалізації стратегічних рішень щодо інвестування капіталу у інноваційний продукт. Удосконалення системи венчурного фінансування сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності економіки, що є передумовою для прискорення темпів економічного зростання. Дієвість системи венчурного інвестування визначається рівнем розвитку інституцій, які формуються під впливом розвитку суспільно-економічних формацій.

6. Вагомими завданнями в умовах економічних перетворень є створення належної системи надання державної фінансової підтримки інноваційної діяльності та оцінка ефективності реалізації відповідних державних заходів. Частка власних коштів у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності за 2010–2019 роки становить 78,66 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 58,72 відсотка, за 2013–2015 роки – 85,04 відсотка, за 2016–2019 роки – 88,82 відсотка. Частка коштів інвесторів нерезидентів у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності за 2010–2019 роки становить 5,68 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 13,01 відсотка, за 2013–2015 роки – 5,11 відсотка,

за 2016–2019 роки – 0,62 відсотка. Частка коштів з державного бюджету у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності за 2010–2019 роки становить 2,16 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 1,36 відсотка, за 2013–2015 роки – 1,71 відсотка, за 2016–2019 роки – 3,11 відсотка. Частка надходжень від інших джерел у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності за 2010–2019 роки становить 13,50 відсотка, у тому числі за 2010–2012 роки – 26,91 відсотка, за 2013–2015 роки – 8,14 відсотка, за 2016–2019 роки – 7,46 відсотка.

7. З метою підвищення результативності венчурного фінансування необхідним є удосконалення інфраструктури венчурної діяльності, механізму управління активами венчурних інноваційних фондів. Вагомим завданням є обґрунтування пріоритетів державного фінансування інноваційно-інвестиційних проєктів, які відіграють вагому роль у розвитку суспільства та спрямовані на розвиток інноваційної економіки та посилення безпеки держави, що зумовлює необхідність підвищення рівня дієвості органів державного управління у інноваційній сфері. Розвиток системи венчурного фінансування передбачає удосконалення форм державної підтримки венчурної діяльності, активізації інноваційно-інвестиційної складової розвитку економіки та створення умов для державної підтримки високоефективних інвестицій в інноваційні проєкти на основі дієвої оцінки рівня їх інноваційності.

8. Дієвість управління активами венчурних фондів сприятиме належному фінансовому забезпеченню діяльності пов'язаної із створенням та освоєнням інновацій. Державна фінансова політика у сфері венчурної діяльності має базуватись на принципах системного дослідження фінансово-економічних процесів, вираженості напрямів пріоритетності фінансування інноваційної діяльності з метою забезпечення економічної безпеки держави, стійкого економічного зростання та підвищення рівня і якості життя населення. Важливим при цьому є орієнтація на інноваційний шлях розвитку вітчизняної економіки, створення умов для збереження та розвитку інноваційного потенціалу, удосконалення інституційного забезпечення у сфері венчурної діяльності, забезпечення взаємодії основних складових фінансової системи для забезпечення розвитку ринку венчурного капіталу, ефективне використання механізмів підтримки венчурної діяльності, удосконалення інфраструктури венчурного бізнесу, розробка пріоритетних проєктів державної інноваційної політики, забезпечення обґрунтованої структурної перебудови вітчизняної економіки.

9. Підвищення ефективності системи венчурного фінансування визначає необхідність обґрунтування принципів державного регулювання венчурних інвестицій, до яких доцільно віднести: стратегічна орієнтація розвитку інноваційної економіки; державна підтримка венчурної інноваційної діяльності; створення інституційних умов для розвитку системи венчурного фінансування та інфраструктури венчурної діяльності; забезпечення взаємодії фінансових інституцій у сфері розвитку інноваційної діяльності; ефективне використання механізмів венчурного

фінансування; інформаційне забезпечення суб'єктів венчурної діяльності. Вагомими завданнями державної підтримки венчурної індустрії є створення умов для комплексного розвитку національної інноваційної системи; збільшення частки інновацій в валовому внутрішньому продукті; підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів венчурної діяльності; інтеграція венчурної інноваційної діяльності з виробництвом; розвиток основних складових системи венчурного фінансування.

10. Вагомим є підвищення результативності венчурного фінансування, створення належних фінансових умов для забезпечення виконання органами державного управління покладених на них повноважень щодо регулювання ринку венчурного капіталу, удосконалення механізму оподаткування суб'єктів венчурної діяльності, у тому числі щодо надання відповідних пільг. Доцільним є удосконалення системи венчурного фінансування з врахуванням світового фінансового інструментарію, створення дієвих стимулів для розвитку венчурних фондів та підвищення рівня відповідальності суб'єктів венчурної діяльності за зобов'язаннями які виникають в процесі венчурного фінансування.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

у наукових фахових виданнях:

1. Мосієвич О.О. Класифікація та методи врахування ризиків в моделях оцінки венчурних проектів. *Інноваційна економіка*. 2016. №11-12(66). С. 142–148. (0,4 друк. арк.)

2. Мосієвич О.О. Проблеми оцінки вартості компаній на ранніх етапах їх розвитку. *Інноваційна економіка*. 2017. №1-2(67) С. 142–146. (0,3 друк. арк.)

3. Мосієвич О.О. Фактори відбору венчурних проектів у рамках прийняття рішень інвесторами щодо венчурного фінансування. *Бізнес Інформ*. 2019. №4. С. 124–130. (0,4 друк. арк.)

4. Мосієвич О.О. Структурування угод при венчурному фінансуванні. *Бізнес Інформ*. 2019. №5. С. 169–173. (0,3 друк. арк.)

5. Мосієвич О.О. Використання фінансових метрик у рамках прийняття рішень інвесторами щодо венчурного фінансування. *Бізнес Інформ*. 2019. №8. С. 181–189. (0,6 друк. арк.)

6. Мосієвич О.О., Семіколенова С.В. Підходи в оцінюванні компаній при венчурному фінансуванні. *Агросвіт*. 2020. №6. С. 93–103. (0,7 друк. арк.)

в інших виданнях:

7. Мосієвич О.О. Сучасні підходи в оцінці стартапів. *Сучасні тенденції в економіці та управлінні: новий погляд*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 23–24 серпня 2013 р.). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Донецьк: ГО «СІЕУ», 2013 С. 85–86. (0,1 друк. арк.)

8. Мосієвич О.О. Оцінка новоствореної компанії: як виміряти її потенціал. *Глобальні проблеми та світовий економічний розвиток*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 6–7 вересня 2013 р.). Громадська організація «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2013. С. 69–70. (0,1 друк. арк.)

9. Мосієвич О.О. Сучасні тренди у венчурній індустрії. *Фінансово-економічний та суспільний світовий розвиток: сучасні тренди і перспективи*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 січня 2017 р.). Київ: НАУКМА. 2017. С.72–74. (0,2 друк. арк.)

10. Мосієвич О.О. Інтелектуальний капітал в контексті інвестиційної оцінки венчурних проєктів. *Nowoczesna edukacja: filozofia, innowacja, doświadczenie*. № 1(9). Lodz, Poland : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności. 2018. P. 116–120. (0,2 друк. арк.)

11. Мосієвич О.О. Галузева спеціалізація при венчурному фінансуванні. *Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку та права в Україні та світі*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 3 жовтня 2019 р.). Полтава, ЦФЕНД, 2019. Ч.3. С. 35–36. (0,1 друк. арк.)

12. Мосієвич О. О. Після-інвестиційна додана цінність венчурного інвестування. *Nastolem moderni vedy – 2019*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Прага, 22–30 вересня 2019 р.). Praha, Czech Republic. Publishing House «Education and Science», 2019. С. 13–15. (0,2 друк. арк.)

13. Мосієвич О.О. Генерування потоку угод як фактор успіху у венчурній індустрії. *Научніят потенціал на света – 2019*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Софія, Болгарія, 15–22 вересня 2019 р.). Софія, Бял ГРАД-БГ, 2019. С. 15–17. (0,2 друк. арк.)

14. Мосієвич О.О. Якості управлінської команди при венчурному фінансуванні. *Scientific horizons – 2019*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Шеффілд, Великобританія, 30 вересня – 7 жовтня 2019 р.). Sheffield, Science and education LTD. 2019. С.11–14. (0,3 друк. арк.)

15. Мосієвич О.О. Підвищення ефективності функціонування механізму венчурного фінансування. *Фінансова політика як складова економічного розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15–16 квітня 2020 р.). Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2020. С. 21–23. (0,2 друк. арк.)

16. Мосієвич О.О. Особливості прийняття інвестиційних рішень венчурними інвесторами в умовах трансформаційної економіки. *Науковий прогрес на рубежі тисячоліть – 2020*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Прага, 22–30 квітня 2020 р.). Прага, Чехія, Publishing House «Education and Science», 2020. Т. 5. С. 40–42. (0,2 друк. арк.)

17. Мосієвич О.О. Венчурне фінансування в умовах трансформаційних змін української економіки. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky (Kosice, Slovakia)*. 2020. № 8. Vol. 4. P. 12–23. (0,8 друк. арк.)

АНОТАЦІЯ

Мосієвич О.О. Венчурне фінансування в умовах економічних перетворень. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – Київський національний торговельно-економічний університет. Київ, 2020.

Розкрито сутність венчурного фінансування як інструменту стимулювання інноваційних процесів, що ґрунтується на інтеграції фінансових інститутів в процесі створення та освоєння інновацій, сукупності методів та інструментів мобілізації фінансових ресурсів в інноваційний сегмент економіки, що забезпечить прискорення темпів економічного зростання, переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки та підвищення її конкурентоспроможності та надасть можливість для посилення впливу державного регулювання на соціально-економічний розвиток країни, стимулювання процесів суспільного відтворення.

Узагальнено та систематизовано досвід розвитку системи венчурного фінансування у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити якісний рівень управління державними та корпоративними фінансами в умовах економічних перетворень.

Удосконалено інституційні засади венчурного фінансування інноваційних проєктів як динамічної, адаптованої системи до стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни; положення щодо особливостей становлення та розвитку системи венчурного фінансування, що сприятиме ефективності регуляторного механізму фінансової політики у сфері здійснення венчурного фінансування інноваційних проєктів; основні засади формування венчурних фондів фінансування інноваційних проєктів, виходячи з оцінки впливу екзогенних та ендегенних факторів на інвестиційний потенціал та особливості розвитку інвестиційного середовища.

Розвинуто підходи щодо пріоритетних напрямів фінансової політики стосовно розбудови національної інноваційної системи, розвитку венчурного фінансування, що надасть можливість стимулювання науково-технічного прогресу та прискорення темпів економічного зростання; положення щодо підвищення ефективності механізмів венчурного фінансування з метою задоволення суспільних потреб та досягнення стратегічних соціально-економічних цілей розвитку країни.

Ключові слова: фінансова система, венчурне фінансування, венчурний капітал, інноваційні проєкти, фінансово-економічне регулювання, інвестиційне середовище, інноваційно-інвестиційна діяльність, економічне зростання.

ANNOTATION

Mosievich O.O. Venture Financing in the Conditions of Economic Transformation. – Manuscript.

Thesis for a candidate degree in economy: specialty 08.00.08 – Money, finance and credit. – Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, 2020.

The essence of venture financing as a tool to stimulate innovation processes, based on the integration of financial institutions in the process of creating and developing innovations, a set of methods and tools for mobilizing financial resources in the innovation segment of the economy, which will accelerate economic growth, transition to investment and innovation model. and increase its competitiveness and provide an opportunity to strengthen the impact of state regulation on the socio-economic development of the country, stimulating the processes of social reproduction.

The experience of venture financing system development in the countries with developed and transformational economies is generalized and systematized, which will provide an opportunity to improve the quality of public and corporate finance management in the conditions of economic transformations.

Improved institutional principles of venture financing of innovative projects as a dynamic, adapted system to the strategic objectives of socio-economic development of the country; provisions on the peculiarities of the formation and development of the venture financing system, which will contribute to the effectiveness of the regulatory mechanism of financial policy in the field of venture financing of innovative projects; basic principles of formation of venture funds for financing innovative projects, based on the assessment of the impact of exogenous and endogenous factors on the investment potential and features of the investment environment.

Developed approaches to the priority areas of financial policy in relation to the development of the national innovation system, the development of venture financing, which will provide an opportunity to stimulate scientific and technological progress and accelerate economic growth; provisions to increase the efficiency of venture financing mechanisms in order to meet social needs and achieve strategic socio-economic goals of the country.

Keywords: financial system, venture financing, venture capital, innovation projects, financial and economic regulation, investment environment, innovation and investment activities, economic growth.

МОСІЄВИЧ ОЛЕНА ОЛЕГІВНА

ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,9. Тираж 100 пр. Зам.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156